

DOSSIER DIEREN

Waarom een dossier over dieren? Omdat dieren rondom een jeugdverblijf of kampeerterrein waardevol zijn. Dat zegt niet enkel het gezond boerenverstand, dat getuigen ook diverse uitbaters die we met plezier aan het woord laten.

Dieren kan je lokken of houden. Het eerste is eenvoudig te realiseren en dus laagdrempelig, het tweede vergt meer engagement. Of je al dan niet dieren wil lokken of houden, is een individuele keuze. Daarbij spelen verschillende factoren een rol. Daarom alvast een eerste belangrijke vuistregel: "bezint eer ge begint".

We bekijken het thema door de bril van de uitbater. Hoe lok je bepaalde dieren? Welk dier mag je wel of niet houden? Is er een vergunning, identificatie of registratie nodig? Waar koop je een dier? Wat zijn de regels hierrond? En wat als het dier sterft? Wat houdt dierenwelzijn in? En hoe pas je dit toe op een jeugdverblijf? En we bekijken enkele aandachtspunten in de relatie tussen dieren en kinderen.

Verder hebben we het ook nog over de dieren die worden meegebracht door de groepen. Kan je die dieren weigeren?

Dieren op kamp

VOORDELEN

Veel kinderen en jongeren kunnen thuis geen dieren houden. Ofwel is er plaatsgebrek, ofwel ontbreekt de nodige tijd om goed voor de dieren te zorgen. Toch hebben dieren een enorme aantrekkingskracht op kinderen en jongeren. Als uitbater kan je daarop inspelen en zelf enkele dieren lokken of huisvesten.

Dieren in een jeugdverblijf zijn op zich een troef, maar wie het wil, kan er nog extra mee aan de slag. Omdat kinderen weinig in contact komen met dieren, weten ze

van dieren vaak weinig af. Dieren houden biedt daarom ook enkele educatieve mogelijkheden. Dit kan gaan van een eenvoudig informatiebord tot een volledig uitgewerkt educatief pakket.

Nog een motivatie om dieren te houden is van praktische aard. Dieren zijn soms een dankbare oplossing voor etensresten. Vooral in zelfkook, waar weinig ervaring is met koken voor grote groepen, zijn voedseloverschotten een veelvoorkomend probleem. Daarnaast zijn enkele dieren ook handig in de bestrijding van ongedierte.

ALGEMENE AANDACHTSPUNTEN

Omdat er veel verschillende kinderen en jongeren verblijven is het belangrijk om rekening te houden met het veiligheidsaspect. Niet elk dier is geschikt of kan je zonder toezicht bij kinderen en jongeren laten. Andersom kan je ook niet elk kind zomaar bij dieren laten, dit om bijvoorbeeld een allergische reactie te voorkomen. Maak hier als uitbater duidelijke afspraken rond. Vermeld die afspraken op de plaats waar de dieren verblijven en in het huishoudelijk reglement.

Ondanks alle voorzorgsmaatregelen is een ongeval veroorzaakt door een huisdier niet uitgesloten. Daarom is het aangewezen om een goede verzekering af te sluiten. In de meeste gevallen volstaat de verzekering burgerlijke aansprakelijkheid uitbating of ondernemingen. Toch informeer je best nog eens bij je verzekeringsmakelaar. De polissen van verzekeringsmaatschappijen verschillen, waardoor het soms noodzakelijk is een uitbreiding op de verzekering te vragen.

Dieren hebben tot slot ook rechten. Deze rechten staan neergeschreven in de dierenwelzijnswet (zie verder), maar door het specifieke karakter van een jeugdverblijf (de steeds wisselende groepen) is het toch belangrijk extra aandacht te besteden aan het algemene welzijn van dieren. In het huishoudelijk reglement wordt daarom ook best vermeld dat dieren een bezoek in hun weide niet appreciëren, voeren onder toezicht gebeurt om te veel en foute voeding te vermijden en dat nachtlawaai verboden wordt om de dieren te vrijwaren van stress.

DE ZONNEGLOED – Oostvleteren

Jeugdverblijf De Zonnegloed ligt midden in een sanctuary, een blijvende opvang voor dieren met een minder kleurrijk verleden. Aan het woord is Karel Ackaert, eindverantwoordelijke van de vzw.

Wat was er eerst: de dierenopvang of het jeugdverblijf?

In 1998 zijn we gestart met enkele boerderijdieren zoals kippen, schapen en melkgeiten en zo zijn we uitgegroeid tot een heuse kinderboerderij. Van een sanctuary was toen nog geen sprake. Dit is pas gestart in 2011. Het jeugdverblijf dateert van 2002.

Wat is een sanctuary precies?

Een sanctuary herbergt dieren die niet meer kunnen overleven in hun eigen natuurlijke habitat. Het zijn lichamelijk of emotioneel gewonde wilde dieren die hier voor de rest van hun leven kunnen blijven.

Hoeveel dieren verblijven hier?

We houden 115 verschillende diersoorten, goed voor ongeveer 450 dieren in totaal.

Waar komen de dieren vandaan?

In veel gevallen komen de dieren van particulieren die de dieren niet meer kunnen verzorgen of huisvesten, maar het gaat ook over in beslag genomen dieren die illegaal het land werden binnengesmokkeld of dieren uit noodlijdende dierenparken, circusen en proefdierlaboratoria.

Worden de dieren verhandeld?

Neen, we kopen, verkopen, ruilen en kweken absoluut niet.

Wie verzorgt de dieren?

De vzw heeft zes voltijdse dierenverzorgers in dienst en daarnaast ontfermen twee technische medewerkers zich over de verblijven van de dieren. Om het verhaal financieel rond te krijgen, is De Zonnegloed tegen betaling toegankelijk voor het publiek

en worden allerlei projecten uitgewerkt. Hiervoor hebben we een projectmedewerker die ondersteund wordt door een administratieve kracht en een onthaalmedewerker, al zijn de taken niet zo strikt afgebakend. Wie hier werkt, is in principe een duizendpoot.

Die duizendpoten runnen ook het jeugdverblijf?

Inderdaad. Het jeugdverblijf type C telt 91 bedden en wordt verhuurd in de formule volpension. Wie hier verblijft, krijgt bovendien een volledig uitgewerkt educatief aanbod samengesteld door opgeleide leerkrachten en uiteraard ook onze dierenverzorgers.

Kunnen de kinderen hier vrij rondlopen?

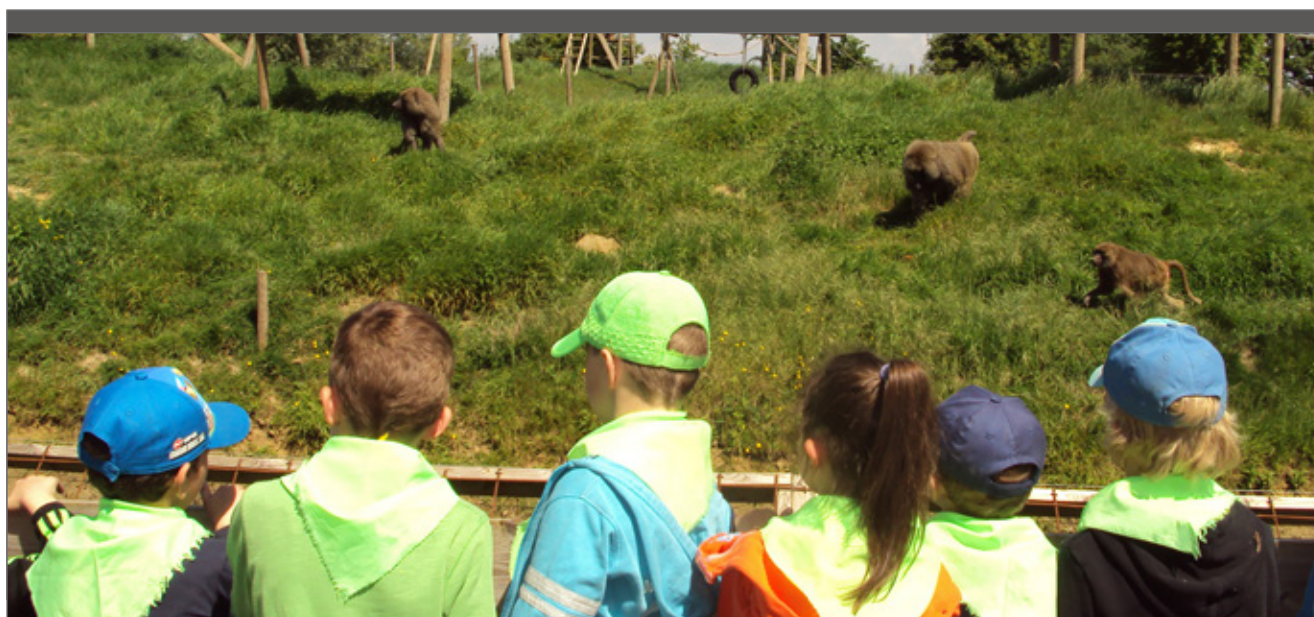
Neen, dit kan niet uit veiligheidsoverwegingen. Ik vind trouwens dat kinderen en jongeren zonder begeleiding bij dieren laten geen goed idee is, zelfs al zijn de dieren helemaal niet gevaarlijk. Kinderen mogen plezier beleven aan de dieren, maar de dieren moeten ook plezier beleven aan de mensen. Bij dit laatste knelt het schoentje. Veel mensen en in het bijzonder kinderen weten niet meer hoe ze met dieren moeten omgaan. Kijk, kinderen krijgen een knuffeldier en denken dat dit dier, bijvoorbeeld een konijn, ook graag geknuffeld wordt. Wel, dat is niet het geval. Het dier krijgt daarvan stress.

Dieren houden rond een jeugdverblijf is dus geen goed idee?

Toch wel, maar je moet goed weten waaraan je begint. Geef de dieren voldoende ruimte, zodat ze zich aan de drukte kunnen onttrekken als ze dat willen. Zorg er met andere woorden voor dat de groepen de dieren kunnen zien, maar niet aanraken.

Dan lokken ze de dieren toch met voeding?

Ook hier gebeurt voederen van dieren best onder begeleiding. Kinderen leren zo dat dieren niet alles eten en dat zomaar eten toestoppen een foute houding is. Dieren worden daar dikwijls ziek van en dat kan niet de bedoeling zijn. Wie dieren wil liefhebben, moet ze dus juist voederen.

Dieren lokken

De open ruimte rondom de directe omgeving van het jeugdtoeristisch verblijf is de habitat van heel wat wilde dieren. Alleen valt dit niet altijd op. Met enkele gerichte acties kan je de dieren lokken naar een plaats waarvan je weet dat ze net voor dat specifieke dier aantrekkelijk is. Zo vergroot je de kans dat groepen het dier kunnen spotten. Heb je zelf geen tijd, dan kan je op zoek naar een partner zoals de plaatselijke afdeling van Natuurpunt of hun jeugdvereniging JNM.

VOGELS

Elke vogel heeft zijn habitat. In de stad vind je bijvoorbeeld mussen en gierzwaluwen, aan de stadsrand pimpel- of koolmezen, roodborstjes of winterkoningen. Wil je vogels lokken, dan is observeren van vogels de eerste stap om ze daarna te lokken met een vogelvriendelijke omgeving, water, voedsel en een geschikt nestkastje.

Een vogelvriendelijke omgeving bestaat uit struiken, bomen en hagen die de vogels gebruiken als schuilplaatsen of om hun nest in te bouwen. Zorg bij de beplanting voor geleidelijke overgangen tussen gras, planten, struiken en bomen en laat dood hout en bladafval liggen. Met die materialen kunnen ze hun nesten bouwen. Vinden ze gemakkelijk voedsel, bijvoorbeeld door een besenstruik, dan is de vogelvriendelijke omgeving helemaal een feit.

Vogels bijkomend lokken met water en voedsel kan het volledige jaar door. Ze nemen dit voedsel als aanvulling op wat ze in de natuur vinden. Toch is de winter het belangrijkste moment om de vogels bijkomend te voederen. Dan vinden ze logischerwijs minder gemakkelijk water en voedsel, terwijl ze extra veel energie verbranden.

Enkele voedertips:

1. Voeder 's morgens en 's middags en geef niet te veel tegelijk.
2. Geef geen voedsel (op brood en kaas na) waarin zout zit verwerkt.
3. Geef vogels geen boter of margarine. Dat werkt laxerend.
4. Geef voeder op een sneeuwvrije plek of op een voederplank. Zorg dat de aanvliegroete vrij is en ze gemakkelijk kunnen vluchten bij gevaar. Heb je een kat, hang er dan een kattenbelletje aan.

5. Voorkom het bevriezen van water door er een beetje suiker aan toe te voegen.
6. Reinig het waterschaaltje met heet water en een borstel. Gebruik geen chemische producten.
7. Ververs het water op regelmatige tijdstippen.

Nestkastjes worden op maat van de vogels gekocht of gemaakt en op de juiste plaats gehangen: tussen twee en vijf meter van de grond en weg van de heersende windrichting (het zuidwesten). Tot slot hang je meerdere nestkastjes voor dezelfde vogelsoort tien meter uit elkaar, voor verschillende soorten volstaat drie meter.

BIJEN

België telt ongeveer 350 bijensoorten. Wil je deze bijen huisvesten, koop of maak dan een bijenhotel en hang dit op een zonnige plaats, zuidwaarts gericht en beschermd tegen regen en wind. Een andere mogelijkheid is het ophopen van zand op een rustige zonnige plek. Gebruik hiervoor dek- of leemzand. Wil je vermijden dat de zandhoop na een hevige regenbui wegspoelt, leg er dan enkele keien op of plant oranje havikskruid.

Zijn bijen gevaarlijk voor kinderen? Dat hangt ervan af of ze al dan niet een kolonie en een voedingsvoorraad moeten verdedigen. Bij solitaire bijen en hommels is dit niet het geval. Deze dieren steken daarom enkel als ze zich bedreigd voelen, bijvoorbeeld als ze verpletterd worden. De steken zijn ook niet bedreigend. Honingbijen daarentegen verdedigen wel een kolonie en voedingsvoorraad als ze denken dat ze bedreigd worden. De steken zijn pijnlijk en gevaarlijk voor wie een bijenallergie heeft of meer dan 50 steken krijgt. Deze situaties komen gelukkig niet veel voor.

Tot slot worden wespen pas agressief als ze bedreigd worden (bijvoorbeeld door er naar te slaan) maar steken ze zelden tot nooit, tenzij ze dicht bij hun nest verblijven.

VLEERMUIZEN

Vleermuizen zal je overdag niet veel zien, maar wel 's avonds. Wil je deze luchtacrobaten lokken, dan kan je eveneens een nestkastje hangen. Een hoge boom is het meest geschikt, want het

kastje hangt best op een rustige plek, drie meter van de grond en opnieuw met de voorzijde naar het zonlicht gericht. Goed om weten: vleermuizen jagen op insecten, ideaal voor wie een mugenvrije zomerverblijfplaats wil promoten.

EGELS

Egels maken hun nest graag onder een hoop bladeren, een takkenhoop, boomstronken of een composthoop. Wil je egels lokken, ruim dan in de winter die natuurelementen niet op of voorzie een egelnestkast. Ook dit kan je gemakkelijk kopen of maken. Dit nestkastje biedt egels een veilige plaats tegen roofdieren, voor hun winterslaap en om hun jongen te werpen. Door er droge bladeren en hooi in te leggen, vergroot je trouwens de kans op bezoek.

EELHOORNS

Wie omgeven is van bomen, maakt veel kans om bezoek te krijgen van een eekhoorn. Vooral de eik, de beuk en de hazelaar zijn zijn favoriete bomen. Wil je een specifieke plek creëren waar je de eekhoorn kan spotten, voorzie dan een voederplaats met ongezootten pinda's, zonnebloempitten, hazelnoten, walnoten, rozijnen, beukenootjes en/of hang een nestkastje dat geschikt is voor de eekhoorn. Zowel een voedersilo als een nestkastje kan je kopen in de handel.

VLINDERS

Vlinders drinken nectar van verschillende soorten bloeiende plantensoorten. Wie veel vlinders wil, plant best verschillende soorten zodat er nectar is van het vroege voorjaar tot de late herfst. Ook fruitafval is een ideale lokker van vlinders. De rupsen zijn kieskeuriger en voeden zich maar met één of enkele soorten. Wil je specifieke vlinders aantrekken, dan kan je op de website van Natuurpunt een overzicht vinden van welke rupsen welke soorten verkiezen.

Andere tips om vlinders te lokken en te houden:

1. Laat brandnetels staan en kies voor inheemse planten. Inheemse planten hebben betere voedingsstoffen.

2. Zorg voor hoge en lage planten. Dit zorgt voor herkenningspunten en uitkijkposten voor vlinders.
3. Eitjes, rupsen of poppen zitten op stukjes stengel, in strooisel, dorre bladeren, in het gras of in de grond. Beperk daarom het opruimen van de omgeving.
4. Heb je een kruiden- of moestuin, laat dan enkele planten aan de vlinders.

SLAKKEN

Slakken hebben een slechte reputatie omdat niet alle planten even veilig zijn voor hen. Toch mogen ze niet ontbreken omdat ze ook nuttig werk verrichten (ze eten dood materiaal, ideaal voor de composthoop dus) en natuurlijk voedsel zijn voor andere dieren zoals egels, vogels, padden en kikkers.

KIKKERS, PADDEN EN SALAMANDERS

Waar een poel is, vind je kikkers, padden en salamanders. Of toch, als de condities van de poel en de directe omgeving voldoen aan de eisen van deze dieren. Enkele tips op een rijtje:

1. Zorg voor een geleidelijke overhang van ondiep (gericht naar de noordwestzijde) naar diep (gericht naar de zuidoostzijde). Voor een kleine poel is een maximale diepgang van een meter voldoende.
2. Voorzie voldoende onderwatervegetatie.
3. Vermijd vissen, want die eten de eitjes en larven op.
4. Zorg in de omgeving van de vijver voor veel begroeiing, zodat de dieren kunnen schuilen, dit bovenop bijvoorbeeld een houtmijt, wat boomstronken, enkele stenen of een composthoop.

Huisdieren houden

DE WET OP DIERENWELZIJN

Wie huisdieren houdt, is verplicht die dieren goed te verzorgen, dit is de kernboodschap van de dierenwelzijnswet. Dit betekent dat je er, afhankelijk van het type dier, tijd, energie en geld moet in investeren. Het dier moet m.a.w. gevoed worden, de nodige aandacht krijgen en een geschikte verblijfplaats hebben. De lat ligt hier dus beduidend hoger dan bij het loken van dieren.

Alvorens je start met dieren, kan je jezelf volgende vragen stellen:

- Heb je voldoende tijd voor het dier?
- Heb je voldoende plaats?
- Wie zal elke dag voor het dier zorgen?
- Wat zal het dier op jaarbasis kosten aan voeding, dierenarts enz.?
- Hoe oud en hoe groot wordt het dier?

WELKE DIEREN MAG JE HOUDEN?

Huisdieren worden in de wetgeving onderverdeeld in gezelschapsdieren en landbouwhuisdieren. Welke gezelschapsdieren je mag houden, staat in een 'positieve lijst'. Hiermee is onmiddellijk duidelijk dat je niet elk dier zomaar mag houden, dit omwille van veiligheidsredenen of omdat ze speciale verzorging nodig hebben. Als particulier kan je ook enkele landbouwhuisdieren houden. Runderen, schapen, geiten, herten, varkens, pluimvee (vanaf 3 loopvogels of 200 kippen) en paarden vallen onder de noemer landbouwhuisdieren en kunnen door een particulier gehouden worden op voorwaarde dat de dieren geregistreerd of geïdentificeerd worden en de nodige vergunningen in orde zijn. Dit gaat

dan bijvoorbeeld over een milieuvergunning, nutriëntenemissierechten of een stedenbouwkundige vergunning.

Voor begeleiding bij de registratie en identificatie van runderen, schapen, geiten, herten, varkens en pluimvee kan je terecht bij Dierengezondheidszorg Vlaanderen (www.dgz.be/identificatie-en-registratie). De registratie van paarden gebeurt via de Belgische Confederatie van het Paard (www.cbc-bcp.be).

Honden moeten geïdentificeerd (gechipt) zijn en geregistreerd worden in de databank DogID. Op die manier beschikt elke hond (de eigenaar dus) over een eigen paspoort met gegevens over de hond en de eigenaar. Wie een hond koopt, kijkt dus best na of alle gegevens (ook over de vorige eigenaar) wel kloppen.

Katten moeten geregistreerd, gechipt en gesteriliseerd of gecastreerd zijn. De eigenaar moet hiervoor instaan, ook als hij de dieren verkoopt of weggeeft.

WAAR VIND JE DE DIEREN?

Dit kan bij particulieren, in een dierenhandelszaak of bij asielcentra en kwekerijen.

Particulieren

Particulieren verkopen heel wat dieren (ezels, varkens, konijnen ...) via tweedehandswebsites. Dit kan perfect, maar wees waakzaam. Koop nooit een dier zonder het gezien te hebben.

Hoewel het dikwijls gebeurt, is het bij wet verboden om honden en katten via tweede-

handssites of sociale media te verkopen. Hiervoor moeten gespecialiseerde media gebruikt worden of een advertentie in een dierenhandelszaak.

Dierenhandelszaken

Op de website van de dienst Dierenwelzijn (www.lne.be/erkende-inrichtingen-dierenwelzijn) vind je een overzicht van erkende handelszaken, maar je kan ze ook herkennen aan de hand van een geel erkenningscertificaat dat ze verplicht moeten uithangen. Op het certificaat staat de naam van de instelling, het erkenningsnummer, het adres en de toegelaten diersoorten. Honden en katten mogen via dit kanaal niet verkocht worden.

Asielcentra en kwekerijen

Asielcentra vangen dieren op die verloren gelopen zijn, afgestaan worden door de eigenaars of in beslag worden genomen. De centra proberen voor die dieren een nieuw onderkomen te vinden.

Voor de aankoop van een dier kan je ook terecht bij erkende fokkerijen of kwekerijen. Er bestaan vier soorten: de occasionele kweker, de hobbykweker, de professionele kweker en de handelskweker. Het onderscheid wordt gemaakt op basis van het aantal nesten en de kweekwijze (eigen nest of aankoop).

Vooraf honden en katten komen in asielcentra terecht of worden gefokt. Een lijst van erkende asielcentra en kwekerijen (occasionele kwekers zijn niet erkenningsplichtig) vind je eveneens op de website van de dienst Dierenwelzijn.

'T GROENHOF VZW DOE-MEE-BOERDERIJ – Zandhoven

't Groenhof draagt het jeugdlabel type C en heeft een binnencapaciteit van 70 personen. Tentengrond is er niet aanwezig. Verblijven kan in de formule zelfkook of volpension. Aan het woord is Karin Van Orshoven, eindverantwoordelijke van de vzw.

Waarom heb je gekozen voor de combinatie van een kinderboerderij en een jeugdverblijf?

Ik vind het wederzijdse respect tussen mens en dier zeer belangrijk. Door de combinatie van kinderboerderij en jeugdverblijf kan ik die boodschap meegeven aan kinderen. Bovendien ben ik ervan overtuigd dat wie goed voor dieren zorgt, die zorg ook doortrekt naar andere domeinen.

Welke dieren zijn er te bewonderen?

Er zijn kippen, parelhoenen, ganzen, eenden, konijnen, hangbuikzwijnen, schapen, ezels, pony's, paarden, varkens en twee honden.

Waar komen de dieren vandaan?

Voor een dier zorgen vergt tijd, energie en budget. Veel eigenaars onderschatten dit, waardoor ze niet meer voor het dier willen of kunnen zorgen. Alle dieren op de kinderboerderij zijn zo'n geplaatste dieren, met uitzondering van de pony. Die werd aangekocht.

De kinderboerderij groeit dus gestaag verder?

Neen. Mijn stelling is dat dieren dezelfde levenskwaliteit moeten krijgen als de mensen. Dieren moeten altijd een proper hok hebben en ze moeten voldoende ruimte krijgen, dit zowel binnen als buiten. Extra dieren kunnen er daarom niet meer bij, tenzij bij een sterfgeval.

Hoe dicht kunnen de kinderen en jongeren de dieren benaderen?

De kinderen kunnen bij ons de dieren aanraken. Dat spreekt voor zich. Toch kan dit enkel onder begeleiding. Enkel zo kunnen we het wederzijdse respect tussen de kinderen en de dieren garanderen.

Welke activiteiten worden er bij jullie aangeboden?

We organiseren onze eigen kampen of begeleiden kampen van partnerorganisaties. Op het programma staan verschil-

lende activiteiten: werken in de moestuin, eieren rapen, dieren voederen, stallen uitmesten, rijden op de pony's ... Maar je hoeft niet te overnachten: we voorzien ook dagprogramma's.

Vergt de combinatie kinderboerderij en jeugdverblijf specifieke afspraken?

Uiteraard. Bij de start van elk verblijf worden de afspraken die vermeld staan op informatieborden en in het huishoudelijk reglement, nog eens mondeling herhaald.

Welke afspraken zijn dit precies?

De dieren worden 's nachts niet gestoord. Het betreden van de weiden en de hokken of stallen kan enkel onder begeleiding van medewerkers van 't Groenhof. Voederen gebeurt met de juiste voeding en enkel tijdens de voedermomenten. En de hokken blijven steeds goed gesloten.

Heb je een verzekering die kan tussenkomen bij een ongeval?

Ja, voor de meeste dieren volstaat de verzekering burgerlijke aansprakelijkheid uitbating, maar voor de paarden is er een uitgebreide burgerlijke aansprakelijkheid uitbating afgesloten.

Aan het houden van dieren in een jeugdverblijf hangt dus een extra kostenplaatje?

Inderdaad. Iedereen denkt in de eerste plaats aan de kostprijs van het voedsel, maar er duiken toch nog extra kosten op: de verzekeringen, de medische kosten en in bepaalde gevallen de mestverwerking of extra vitamines. En dan moet je de factor tijd voor het onderhouden van de hokken en stallen ook mee rekenen. Zeker als je hiervoor beroep moet doen op een betaalde kracht.

Welk bijkomend advies geef je aan een uitbater die dieren wil houden in het jeugdverblijf?

De kostprijs is maar één facet. Ik denk dat het belangrijker is dat de uitbater goed beseft dat dieren 24 uur op 24 uur zorg nodig hebben. Dat kan wel eens vervelend zijn als je zelf nog vakantie wil inplannen. Dan moet je de zorg voor je dieren uitbesteden aan iemand anders. Dat vergt toch allemaal extra organisatie.

Wat is je houding ten opzichte van groepen die dieren willen meebrengen? Kan dat?

Dat is geen probleem, als ze zich houden aan enkele bijkomende afspraken.

DOMEIN BEVERDONK – Retie

Domein Beverdonk telt vier entiteiten: het Landhuis, het Eilandje, de Waterval en de Schildpadhoeve. De capaciteit van de entiteiten is respectievelijk 14, 15, 28 en 48 personen. Het Landhuis heeft het jeugdlabel type C, de andere drie gebouwen type B. Overal is de formule zelfkook van toepassing. Erwin Stessens baat de jeugdverblijven als particulier uit.

Wat is de drijfveer om dieren te houden?

Toen ik startte met het jeugdverblijf, wilde ik me o.a. richten op personen met een mentale beperking. Daar heb ik niet enkel mijn gebouw, maar ook mijn onmiddellijke omgeving naar ingericht. Dieren konden daarbij niet ontbreken omdat die bij deze doelgroep een bijzondere aantrekkingskracht hebben. Ondertussen merk ik dat de dieren ook een troef zijn bij andere groepen met kinderen tussen 2 en 15 jaar.

Welke dieren zijn er te bewonderen?

Ik heb twee ezels, vier schapen, een Göttinger varken en een veertigtal kippen en hanen. Soms zijn er ook lammetjes en kuikens te bewonderen, wat groepen uiteraard fantastisch vinden.

Heb je bewust voor meerdere dieren per soort gekozen?

Ja, voor bepaalde dieren wel, dit omwille van het welzijn van die dieren. Kijk, schapen zijn kuddedieren en vereenzamen als ze alleen in de weide zitten. Je zal dit trouwens snel merken. Het schaap zal constant blaten.

Nooit gedacht aan konijnen? Dat vinden kinderen toch ook leuk?

Konijnen heb ik gehad, maar die werden snel ziek doordat het jeugdverblijf afgelegen ligt en ze besmet raakten door wilde konijnen, met veel facturen van de dierenarts tot gevolg. Daarom ben ik ermee gestopt. Liever geen konijnen dan telkens dode konijnen.

Waar komen de dieren vandaan?

De twee ezels heb ik via een tweedehands-site gekocht bij een particulier die ze niet afzonderlijk wilde verkopen. De schapen bestaan uit een ram en drie oien en heb ik, net zoals het varken, ook via een tweedehands-site gekocht. De kippen en hanen waren reeds op het domein.

Komen er nog dieren bij?

Jaarlijks komen er op natuurlijke wijze twee tot drie schapen bij, maar ik hou het toch op gemiddeld vier schapen. Op regelmatige tijdstippen verkoop ik dus enkele schapen. Wat de kippen en hanen betreft, is het ongeveer hetzelfde verhaal. Het aantal blijft op volledig natuurlijke wijze hetzelfde. Jaarlijks komen er 100 tot 150 kuikens bij, maar slechts 10% overleeft. De andere kuikens sterven of worden gevangen door roofvogels.

Hoe dicht kunnen de kinderen de dieren benaderen?

De ezels, schapen en het varken zitten omheind. De ezels en het varken komen graag naar de kinderen en laten zich gemakkelijk aaien. De schapen niet, die blijven meestal op een veilige afstand. De kippen en hanen tenslotte lopen overal vrij rond. De kinderen kunnen er – als ze niet in de bomen zitten – dus dicht bij.

Zorgen kippen en hanen niet voor overlast?

Van de groepen krijg ik soms opmerkingen over de hanen die zowel overdag als 's nachts kraaien; maar dat hoort er natuurlijk bij, net zoals de uitwerpselen van de

Wat met gestorven dieren?

Gestorven dieren begraven is niet zomaar toegestaan. Op publiek domein is het alvast verboden en op privé domein hangt veel af van de gemeentelijke reglementering. Ontbreekt gemeentelijke reglementering, dan kan het begraven van huisdieren enkel als het huisdier niet meer dan 10 kilogram weegt en niet gestorven is aan een besmettelijke ziekte. De bodem mag niet klei- of leemachtig zijn en de put moet minstens een halve meter diep zijn. Wil je het dode dier voor het begraven verpakken, dan moet de verpakking goed afbreekbaar zijn.

Wie zijn huisdier niet wil of kan begraven, mag het niet meegeven met het huishoudelijk afval, maar moet op zoek naar een erkende verwerker. De milieudienst van de gemeente kan je hierin adviseren. Wat zijn de mogelijkheden? Soms kan je het kadaver brengen naar een gemeentelijk inzamelpunt (bijvoorbeeld een containerpark) of een

erkend crematorium voor dieren. Wil je dat het kadaver wordt opgehaald, dan kan dat via een erkend ophaler (te vinden via de website van OVAM). Ook crematoria halen kadavers soms op. Een dierenarts mag kadavers niet aanvaarden, tenzij de arts beschikt over een erkenning en vergunning of als het dier in de dierenartsenpraktijk is overleden.

EEN GESCHIKTE HUISVESTING

We overlopen dierenhokken, rennen en weides.

Het dierenhok

Bij elk dier geldt dezelfde regel: hoe groter het dierenhok, hoe beter. Dit geldt zeker voor dieren die geen extra buitenruimte krijgen. Deze dieren moeten zich vrij kunnen bewegen. Een te klein hok zorgt voor stress en een verhoogde kans op gedragsstoornissen zoals agressie en andere

ziektes. Bovendien zal de geurhinder toenemen.

Een goed dierenhok is tochtvrij, maar wel voorzien van verse luchttoevoer, beschermt het dier tegen te hoge temperaturen, tegen te veel maar ook te weinig zonlicht en is droog. Het hok is ook voorzien van een goede bodembedekking (bijvoorbeeld: houtkrullen, hooi ...) en wordt regelmatig ververst.

Voor elk dier zijn er nog enkele specifieke aandachtspunten. Een voorbeeld: een konijn is een prooidier. Dit wil zeggen dat elke benadering van boven als een bedreiging wordt ervaren, wat zorgt voor een stresssituatie. Daarom wordt een konijnenhok best voorzien van een opening in voor-aanzicht en niet in bovenaanzicht. Voor die specifieke richtlijnen kan je altijd terecht in een dierenspecialzaak, bij een fokker of op gespecialiseerde websites.

kippen die overal verspreid liggen, soms aan de schoenen kleven en zo wel eens meege dragen worden in de paviljoenen.

Als de kippen vrij rondlopen, liggen de eieren dan ook overal? Heb je dan geen muizen of ratten?

Ik heb een kippenhok waar de meeste eieren wel gelegd worden. Van muizen en ratten heb ik alvast geen last. Daar zorgen mijn twee katten wellicht voor.

Wat doe je met dode dieren?

Dat komt niet zoveel voor, maar in het verleden kon ik hiervoor gratis terecht bij een erkend ophaler. Ik heb hiervoor een speciaal registratienummer.

Bel je die ophaler ook voor dode kippen?

Vreemd genoeg vind ik geen dode kippen of hanen. Ik vermoed dat ze worden opgegeten door vossen.

Welke activiteiten bied je aan met de dieren?

Ik heb geen specifiek aanbod, maar als groepen willen, kunnen ze de dieren wel helpen voederen of de ezels eens kammen.

Welke huisregels heb je met betrekking tot de dieren?

In de weide mag niemand komen en de dieren voederen zonder toelating kan niet, met uitzondering van het varken en de kippen. In de paviljoenen hangt uit wat ze mogen aanbieden: concreet gaat het over brood en gekookt voedsel. Wat niet mag, is schillen van groenten en fruit en ook geen chocolade. Dit laatste is zelfs giftig voor het varken.

Worden kippen niet door de kinderen achterna gezeten?

Dat gebeurt wel eens, maar als het te fel wordt, reageer ik wel. Het is niet de bedoeling dat die dieren gestresseerd worden.

Welk budget wordt jaarlijks aan de dieren besteed?

Ik heb het eens berekend. Een ezel kost op jaarbasis 538 euro, een schaap 205 euro en een varken 120 euro. Hierin zit voedsel voor 365 dagen en medische kosten (dierenarts, inenting, ontwormingspasta) verrekend. Heb je voldoende gras in de weide, dan kan de prijs voor voeding voor alle dieren samen ongeveer 175 euro goedkoper.

Heb je een verzekering die kan tussenkomen bij een ongeval?

Ja. Volgens mijn makelaar ben ik voor mijn dieren verzekerd onder de polis burgerlijke aansprakelijkheid uitbating.

Wat is je houding ten opzichte van groepen die dieren willen meebrengen? Kan dat?

Andere dieren laat ik hier niet toe, behalve assistentiehonden. De reden hiervoor is eenvoudig: hier kunnen meerdere groepen tegelijk verblijven en ik wil met deze duidelijke regel vermijden dat andere dieren problemen veroorzaken voor de andere groepen. Dit kan bijvoorbeeld een onveiligheidsgevoel zijn of problemen met hygiëne.

Welk advies heb je voor andere uitbaters die graag huisdieren zouden combineren met hun jeugdverblijf?

Voorzie voldoende tijd. Dagelijks ben ik een half uur bezig met het voederen van de dieren, in de winter kan dit zelfs oplopen tot een uur. Het schoonmaken van de stallen duurt anderhalf uur per week. Wat ook belangrijk is: je kan geen dag schrikkelen. Wil je vakantie, dan moet je iemand vinden die de taken wil overnemen.

Een ren

Bepaalde dieren hebben extra bescherming nodig tegen roofdieren zoals vossen, marters, egels, katten, kraaien of moeten in hun vliegradius beperkt worden. In dit geval is een ren een ideale oplossing.

Voor de grootte van een ren geldt dezelfde regel als bij het dierenhok: hoe groter, hoe beter. Voor kippen stelt vzw Velt bijvoorbeeld een richtlijn op van 5 m² per kip. Opnieuw speelt de gezondheid van het dier daarin een centrale rol, maar het zorgt er ook voor dat een ren niet in een mum van tijd verandert in een zand- en modderpoel.

In een ren wordt best beplanting voorzien. Beplanting zorgt immers voor een natuurlijke bescherming bij extreme weersomstandigheden, maar verhoogt (bijvoorbeeld bij kippen) ook de bewegingsvrijheid. Tot slot biedt de beplanting ook wat schuilmogelijkheden als er wat onenigheid is onder de dieren.

Een gezonde weide

Om de gezondheid van weidedieren te bevorderen, is bewegingsruimte noodzakelijk. Opnieuw hetzelfde mantra: hoe meer ruimte, hoe beter. Verder biedt de weide voldoende gras en beschutting tegen extreme weersomstandigheden, zoals regen, wind en zon. De beschutting kan bestaan uit bomen of hoge hagen en enkele droge plekken. De weide moet verder voorzien zijn van voldoende vers drinkwater. Staat er te weinig gras, dan moet je de dieren bijvoederen. Ook in de winter vergt dit een extra inspanning, want hoe kouder het wordt, hoe hoger de energiebehoefte.

Niet alle dieren verdragen slechte weersomstandigheden op dezelfde manier. Jongere en oudere dieren zijn bijvoorbeeld minder bestand tegen vrieskou, terwijl schapen, geiten en ezels vooral last hebben van regen. Daarom is een voldoende stevige en droge stal voor al die dieren noodzakelijk.

DIEREN VAN GROEPEN

Soms zijn groepen vergezeld van huisdieren, een situatie waarmee niet elke uitbater even gelukkig is. Daarom wordt in veel huishoudelijke reglementen geschreven dat huisdieren verboden zijn. Kan dit zomaar?

In principe kan je als uitbater zelf beslissen of je al dan niet huisdieren toelaat in het jeugdverblijf. De keuzevrijheid is echter beperkt in onderstaande situaties:

- In bepaalde gevallen is het wettelijk verplicht huisdieren te verbieden, dit kan bijvoorbeeld omwille van voedselveiligheid of als één van de werknemers allergisch reageert.
- De wetgever maakt een duidelijk onderscheid tussen een assistentiehond (ook in opleiding) en een gezelschapshond. De toegang ontzeggen aan een persoon vergezeld van een assistentiehond is een vorm van indirecte discriminatie en bij gevolg verboden.

Heb je als uitbater geen bezwaar tegen huisdieren, zorg dan voor duidelijke afspraken. Denk hierbij aan de veiligheid van de kinderen en de algemene hygiëne in en rond het jeugdverblijf.

HUIS WERK 46

In april verschijnt HuisWerk 46. Daarin staat het traditionele kampvuur centraal.

Veel jeugdverblijven promoten de aanwezigheid van een kampvuur. Maar waarom? Welke doelgroep maakt hiervan gebruik en waarom? Wat is het ideale kampvuur en wat verwachten groepen van de uitbater? Hoe frequent wordt het vuur ontstoken? Is dit als afsluiter van een kamp of brandt dit vuur dagelijks? Wordt op dit vuur gekookt? Groepen geven ons het antwoord.

Kunnen we aan alle wensen van de groepen voldoen of is kampvuur gebonden aan bepaalde normen? Wat is de impact van een

kampvuur op het milieu en wat zijn alternatieven? Wat doe je met de as die onvermijdelijk achterblijft? We zoeken het allemaal uit en laten uitbaters met ervaring aan het woord.

Heb je zelf nog goede suggesties of tips of wil je reageren op dit thema, dan kan dat via het forum van www.cjt.be/ondersteuning of door te mailen naar ondersteuning@cjt.be.

Wie trouwens iets extra wil doen, is steeds welkom op de redactievergadering van HuisWerk. We komen ongeveer tweemaandelijks samen. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen via ondersteuning@cjt.be of tel. 09/210.57.75.